

PROTOKÓŁ KONTROLI

kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Grabowie, ul. Gen. Wł. Sikorskiego 1, 18-507 Grabowo, zwanym w dalszej części protokołu „Ośrodkiem”, „OPS”.

Kierownikiem Ośrodka jest p. Zofia Sowul.

Kontrolę w dniach 08-09.07.2014 r. przeprowadziły:

1/ Monika Maliszewska – inspektor wojewódzki – kierująca zespołem inspektorów,

2/ Idalia Wyszyńska – starszy inspektor,

na podstawie pisemnych upoważnień do kontroli Nr 1/2014, Nr 2/2014, z dnia 02 lipca 2014 r., znak: PS-I.431.1.31.2014.DM, wydanych z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej, p. Katarzynę Mularz.

(strona 8-9 akt kontroli)

Wyjaśnień udzielała p. Zofia Sowul.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą.

Prawidłowość realizacji przez gminę zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określonych w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, a także w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), zwanym dalej „rozporządzeniem”, od dnia 1.01.2013 r. do dnia kontroli.

W toku postępowania kontrolnego ustalono:

OPS w Grabowie realizuje zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie na podstawie § 1 ust. 1 pkt 11 Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Grabowie, stanowiącego załącznik do uchwały Nr XXV/132/13 Rady Gminy Grabowo z dnia 29 listopada 2013 r. w sprawie zatwierdzenia statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Grabowie.

(strona 23-28 akt kontroli)

Realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie uregulowano w zakresach czynności Kierownika OPS oraz dwóch pracowników: specjalisty pracy socjalnej i pracownika socjalnego.

Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy)

W gminie Grabowo opracowano *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Grabowo na lata 2013-2020*, stanowiący załącznik do uchwały Nr XX/105/13 Rady Gminy Grabowo z dnia 28 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2020.

Program zawiera krótką diagnozę zjawiska przemocy na terenie gminy Grabowo, wymieniono w nim cel główny, cele szczegółowe oraz działania zmierzające do realizacji założonych celów.

W Programie zawarto harmonogram działań na lata 2013-2014, określono sposób i termin sprawozdawczości oraz źródła finansowania.

Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Grabowo odbywa się min. poprzez podnoszenie kwalifikacji pracowników w dziedzinie zjawiska przemocy, systematyczną edukację społeczności lokalnej mającą na celu uwrażliwienie na problem przemocy, prowadzenie działalności edukacyjnej skierowanej do rodziców, promującej wychowanie dzieci bez przemocy, monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy.

(strona 29-36 akt kontroli)

Realizując zadania Programu podejmowano również działania wobec rodzin dotkniętych przemocą w ramach prac zespołu interdyscyplinarnego (ZI) i grup roboczych (GR).

Z protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień oraz z przedłożonych dokumentów wynika, że w kontrolowanym okresie zrealizowano niektóre zadania wynikające z Gminnego Programu.

(strona 11 akt kontroli)

Zapisy Programu stanowią, że informacje z jego realizacji będą przygotowywane wspólnie z ZI i przekazywane Radzie Gminy raz w roku w I kw., a pierwsza informacja zostanie przekazana w 2014. Do dnia kontroli nie sporządzono sprawozdania z realizacji Programu. Z oświadczenia Kierownika OPS wynika, że sprawozdanie zostanie przedłożone Radzie Gminy na sesji w sierpniu 2014 r.

(strona 18 akt kontroli)

W latach poprzednich funkcjonowały Gminne Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalane co roku. W ww. programach zawarte były zapisy dotyczące udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy)

Poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzone jest w OPS w ramach pracy socjalnej, w godzinach pracy Ośrodka oraz w trakcie wizyt w środowisku w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty”. W roku 2013 udzielono porad 8 osobom, zaś w roku 2014 do dnia kontroli 6 osobom.

Pomoc prawną można uzyskać u radcy prawnego zatrudnionego w Urzędzie Gminy w Grabowie, w każdy poniedziałek w godz. 8-10. W kontrolowanym okresie nie korzystano z tej formy pomocy.

Dzieci z rodzin dotkniętych przemocą mogą skorzystać z pomocy pedagoga szkolnego.

Osoby dotknięte przemocą korzystają także z bezpłatnych porad specjalistów zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie (poradnictwo rodzinne, prawne, psychologiczne, pedagogiczne, socjalne).

Każda osoba potrzebująca pomocy może również skorzystać z porad wszystkich członków Zespołu Interdyscyplinarnego (najczęściej porady dotyczą leczenia odwykowego, konfliktów rodzinnych, spraw majątkowych).

W roku 2013 z porad psychologicznych skorzystało łącznie 8, zaś w 2014 – 6; porad pedagogicznych udzielono 6 osobom w 2013 r. i 6 w 2014 r.

(strona 11-12 akt kontroli)

Na terenie gminy rozpowszechniano materiały informacyjne, ulotki o tematyce przemocy z danymi teleadresowymi instytucji udzielających pomocy, rozprowadzano kartę praw osoby dotkniętej przemocą w rodzinie, plakaty „Nie zamykaj oczu”, „Kocham, reaguję”, a także dwumiesięcznik „Niebieska Linia”. W miejscach publicznych (szkoły, sklepy, ośrodek zdrowia, GOK, tablice informacyjne w sołectwach itp.) wywieszono informacje o możliwościach uzyskania pomocy w przypadku zaistnienia problemu przemocy w rodzinie.

Ponadto istnieje możliwość skorzystania z bezpłatnego wsparcia specjalistów w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kolnie oraz Poradni terapii uzależnień od alkoholu i współuzależnień w Kolnie.

(strona 11-12 akt kontroli)

Na terenie gminy były prowadzone działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Działania edukacyjne podejmowane były min. przez policję, pedagoga szkolnego i nauczycieli w formie przedstawienia rodzicom podczas ogólnych zebrań w szkołach zagadnień dot. agresji, cyberprzemocy, uzależnienia od alkoholu, zachowań dzieci z rodzin z problemem przemocy. Szczegółowe działania edukacyjne, prowadzone w kontrolowanym okresie opisano w protokole z przyjęcia ustnych wyjaśnień.

(strona 13, 17 akt kontroli)

W toku kontroli stwierdzono, iż Gmina podejmuje działania interwencyjne wobec osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Nawiązano współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie w zakresie kierowania osób do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych. Osoby są informowane o możliwości uzyskania pomocy w takiej formie, głównie podczas posiedzeń grupy roboczej, prowadzone są rozmowy ostrzegawcze w poradni leczenia uzależnień.

Ośrodek prowadzi od 2012 r. „Rejestr wpływu i udzielonych porad NK”.

Od 01.01.2013 r. do dnia kontroli podejmowano interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty” (NK):

- w 2013 r. – 5 NK (4 założonych przez Policję, 1 przez przedstawiciela pomocy społecznej),
- w 2014 r. – 3 NK (procedury wszczęte przez Policję).

Procedurę w 2013 r. zamknięto w 1 sprawie, zaś w 2014r. do dnia kontroli zamknięto procedurę w 6 sprawach.

Z protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, że poza procedurą NK nie podejmowano innych interwencji w związku z przemocą w rodzinie.

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, na podstawie art. 6 ust 2. pkt 3 ustawy

W okresie objętym kontrolą nie występowały sytuacje, w których zachodziłaby konieczność zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

OPS w Grabowie nawiązał kontakt ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kolnie na wypadek zaistnienia potrzeby udzielenia schronienia osobom dotkniętym przemocą. Ośrodek nie posiada opracowanej procedury zapewnienia osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia w sytuacji zaistnienia takiej potrzeby.

Prowadzenie interwencji w trybie odebrania dziecka z rodziny w związku z zaistnieniem przemocy w rodzinie, na podstawie art. 12a ustawy

W okresie objętym kontrolą nie wykonywano czynności, o których mowa w art. 12a ustawy, tj. nie odbierano dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z zaistnieniem przemocy w rodzinie, ponieważ nie zachodziła taka potrzeba

Tworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych (art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy)

Zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy, przyjęto uchwałę Nr V/27/11 Rady Gminy Grabowo z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Celem zapewnienia współpracy, w zakresie tworzenia i skutecznej realizacji ustawowych zadań ZI na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, podpisano porozumienie o współpracy w zespole interdyscyplinarnym z 5 podmiotami wchodzącymi w jego skład.

(strona 37-38, 40-41 akt kontroli)

Zespół Interdyscyplinarny został powołany zarządzeniem Nr 40/11 Wójta Gminy Grabowo z dnia 17 czerwca 2011 r. w sprawie składu zespołu interdyscyplinarnego. Skład zespołu niezgodny z art. 9a ust. 3 ustawy – brak przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz kuratora sądowego. Brak dokumentacji potwierdzającej próby nawiązania współpracy z tymi podmiotami.

(strona 39 akt kontroli)

Z przedłożonej w toku kontroli dokumentacji wynika, iż pismem z dnia 30.01.2012 r., z dn. 13.03.2014 r. oraz z dn. 05.07.2014 r. Komendant Powiatowy Policji w Kolnie (i jego Z-ca) poinformował Wójta Gminy Grabowo o zmianie funkcjonariuszy oddelegowanych do prac w zespole interdyscyplinarnym. Ww. zmiany nie znalazły odzwierciedlenia w zarządzeniu Wójta w sprawie składu ZI.

(strona 42-44 akt kontroli)

Przed przystąpieniem do prac członkowie ZI oraz GR złożyli Wójtowi Gminy Grabowo oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań, zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy.

Tryb funkcjonowania ZI, jego cele, organizację pracy Zespołu oraz grup roboczych określa *Regulamin Zespołu Interdyscyplinarnego*. Przedstawiona dokumentacja indywidualna nie zawiera wszystkich dokumentów wymienionych w § 7 ust. 10 powyższego regulaminu (brak protokołów z posiedzeń ZI/ GR). W związku z powyższym w toku kontroli poinformowano pracownika o konieczności podejmowania działań zgodnych z regulaminem.

(strona 45-49 akt kontroli)

Od 01.01.2013 r. do dnia kontroli ZI spotkał się 6 razy w terminach:

- w 2013r.: 08.03, 20.05, 20.08, 12.11,
- w 2014r.: 11.02, 12.05.

Zachowano częstotliwość odbywania posiedzeń ZI - zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy.

Z protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, iż zespół interdyscyplinarny realizował zadania wymienione w art. 9b ust. 1 i 2 ustawy, a także omawiał działania podejmowane w indywidualnych sprawach.

(strona 14 akt kontroli)

Ośrodek zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną ZI, zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy. Przedstawiona dokumentacja zawiera listy obecności członków uczestniczących w posiedzeniach ZI, protokoły z posiedzeń, a także teczki indywidualne. W dokumentacji indywidualnej stosuje się naprzemiennie wyrażenia zespół interdyscyplinarny/ grupa robocza. W toku kontroli poinformowano przewodniczącą ZI o konieczności stosowania właściwego nazewnictwa.

Kontroli poddano 4 losowo wybrane akta (teczki nieoznakowane):

1. NK-A z dn. 02.02.2014
2. NK-A z dn. 25.12.2013
3. NK-A z dn. 25.06.2013
4. NK-A z dn. 27.08.2013

W skontrolowanych sprawach stwierdzono następujące uchybienie:

- w protokole z zakończenia procedury NK nie wskazano przesłanki zakończenia procedury (akta nr 1, 2, 3, 4).

(strona 50-57 akt kontroli)

Przyczyną stwierdzonego uchybienia było niestosowanie lub niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Za powstałe uchybienie odpowiedzialny jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Grabowie.

W trakcie kontroli sprawdzono 100% dokumentacji formalnej potwierdzającej realizację zadania.

Zgodnie z § 18 ust. 1- 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Grabowie przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu i złożenia w terminie 7 dni wyjaśnień dotyczących przyczyn tej odmowy.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden doręczono Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Grabowie.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce kontroli prowadzonej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Grabowie pod numerem 2/2014.

Grabowo 17 lipca 2014r.
(miejsce i data podpisania protokołu kontroli)

Monika Maliszewska /-/

Zofia Sowul
(podpis kierownika podmiotu kontrolowanego)

Idalia Wyszynska /-/
podpisy kontrolujących

Jeden egzemplarz protokołu otrzymałam:

Grabowo 17 lipca 2014r. Zofia Sowul
(miejsce, data i podpis kierownika podmiotu kontrolowanego)